

چکیده طرح پژوهشی حمید مسعودی؛ استادیار جامعه‌شناسی دانشگاه بیرجند

عنوان: مطالعات اجتماعی و فرهنگی طراحی پروژه کوه پارک مشهد

کارفرما: شهرداری مشهد و شرکت شارآبادبوم

سال اجرا: ۱۴۰۰

هدف پژوهش حاضر ارائه پیوست فرهنگی و اجتماعی پروژه کوه پارک مشهد است. این پروژه در جنوب شهر مشهد و در ارتفاعات جنوبی این شهر و منتهی‌الیه بلوارهای دلاوران، هاشمیه، هفت تیر و لادن قرار دارد. در حال حاضر به صورت عمومی مورد بهره‌برداری قرار گرفته و برخی از خدمات زیرساختی آن آماده شده و خدمات رفاهی، سرگرمی، تفریحی و فضای سبز آن در حال انجام است. در این گزارش ابتدا توصیف حوزه مداخله و بستر پروژه صورت گرفته و برای تدوین پیوست فرهنگی، مبانی نظری کلیدی همچون گردشگری طبیعی، تحلیل استراتژیک گردشگری مشهد و ظرفیت تحمل اجتماعی پروژه‌های گردشگری بررسی شده و سپس یک نظرسنجی با مشارکت ۳۰۰ نفر از مراجعان، ۳۵۲ نفر از مخاطبان، دیدگاه کارشناسان و مرور مطالعات و نظرسنجی‌های شهرداری و روابط عمومی انجام شده است. پس از آن به ارائه وضعیت پیوست فرهنگی بر اساس شاخص‌های هویت، طبیعت و زیبایی، امنیت و آرامش، عدالت، رضایت‌مندی و ارتباطات اجتماعی این پروژه پرداخته شده، پیامدهای منفی آن ذکر شده و سپس راهکارها ارائه شده است. نظرسنجی نشان می‌دهد که افراد به صورت خانوادگی و گروهی، عصر و شب هنگام و با سواری شخصی به کوه پارک مراجعه می‌کنند. اغلب با ساخت کوه پارک موافق هستند. مهم‌ترین نیازهای آنها نیز در سرویس بهداشتی، درختکاری، آنتن‌دهی تلفن همراه، سطل زباله و نیمکت و صندلی است. آنها بیش از دو ساعت در کوه پارک حضور دارند. بیشترین رضایت آنها از برخورد پرسنل و حفاظت فیزیکی، تعداد ورودی به پارک، امنیت کوه پارک و سهولت دسترسی به پارک و کمترین رضایت نیز از راهنمایی و اطلاع‌رسانی در ورودی، سرویس‌های بهداشتی، خدمات رفاهی و تفریحی، نمادها و المان‌های فرهنگی و امکانات ویژه کودکان و خانواده است. بر اساس ابزار طراحی‌شده برای ارزیابی، نمره پایبندی این پروژه به پیوست فرهنگی، ۷۲ درصد است. پس از این موارد پیامدهای منفی همچون مشکلات ترافیکی در مسیر دسترسی، خطرات ایمنی در فضای داخلی، آلودگی زیست‌محیطی توسط مراجعان و ... ذکر شده و پیشنهادهایی برای کاهش این پیامدهای منفی بیان شده است.